



פניני אביר יעקב

פנינים לפרשת השבוע מתורת המקובל האלקי
רבינו יעקב אביחצירא זיע"א

גלין נ"ה - פרשת בא תשפ"ה

ומדייק, מדוע הזכיר הפסוק פעמיים 'ראש' ו'ראשון', לרמוז שאין הכוונה כאן רק על ראש חודש, אלא על כל התחלה שבכל דבר ודבר.

כי תמיד ה'ראשית' היא העיקר של הדבר, והיא קובעת כיצד יראה ההמשך והסוף.

ולכן חובה כפולה על האדם להזהר מאד מאד בתחילת מעשה, לעשות את המעשה בשלימות ובכוונה נכונה, כי לפי זה תיקבע הצלחתו של המעשה כולו.

יום רביעי

לנצל את ה'מרירות' לטובה

את קרבן פסח ציוה הקב"ה לאכול יחד עם מצות ומרורים.

אמנם, יש סודות ורמזים נשגבים בצירוף של 'פסח מצה ומרור', אבל גם בדרך הפשט אפשר להבין, שה'מרור' הצטרף לאכילת הפסח, כדי שיזכרו את קושי השעבוד שהיה במצרים.

רבינו ה'אביר יעקב' בהגדה של פסח 'בגדי השרד' מבאר את הענין בטוב טעם, שבשעה שבני ישראל סבלו תחת יד המצריים, לא די שהם לא הטיחו דברים כלפי שמיא, בטענות על סבלם, אלא הם עוד **קיבלו את הדין באהבה**, וביקשו להשאיר אצלם את טעם ה'מרירות', ולנצל אותה לזכותם, לדברים רוחניים.

הם לא רצו שה'מרירות' תהיה אך ורק כדי להיחלץ מיד המצריים, אלא שתהיה להם תועלת רוחנית ממנה.

והקב"ה קיבל את בקשתם.

הוא נתן להם את ה**מרירות בתורה**. שיהיה לכל יהודי עמל וקושי בתחילת לימוד התורה, כדי שבסוף זה יתהפך ותבוא לו מתיקות התורה.

כי המתיקות הגדולה ביותר, היא זו הבאה אחרי מרירות.

קטנה, שמכוחה ייגאלו.

הקב"ה ברוב רחמיו חישב להם זכות עתידית, שהם עתידים לקיים:

קימה בחצות הלילה להתאבל על החורבן. **תיקון חצות.**

כי מיום שגלו ישראל מעל אדמתם, ונחרב בית המקדש, הצער והסבל שלהם הוא גדול ונורא. אולם הצער של הקב"ה - הוא גדול וקשה מזה, ושכינתו גם מצויה איתם בגלות.

ומכיון שגלוי וידוע לפני הקב"ה שבני ישראל עתידים לקום בחצות הלילה כדי להתאבל עמו בצערו, החשיב להם זאת כמצוה וזכות, אפילו שעדיין לא עשו זאת במצרים, וגאל אותם משם בזכות המצוה הזו: 'תיקון חצות'.

ולכן גם גאל אותם ב'חצות הלילה'.

זה מרומז בלשונו של משה רבינו 'בחצות הלילה', ומדייקת הגמרא מדוע לא אמר 'בחצות', כי רצה לרמוז על 'חצות לילה' אחר, שיהיה בעתיד, וכמו שיקומו בני ישראל להתאבל על החורבן, כך גם ייגאלו ב'חצות הלילה' של מצרים.

יום שלישי

ההתחלה - היא קריטית להצלחה

אמרו חכמינו זכרונם לברכה: 'כל דבר הולך אחרי ראשיתו', אחרי ההתחלה שלו.

אמנם ההתחלות הן קשות, אבל מי שמקפיד ומתאמץ בהן - יוכל להצליח בהמשך.

לעומת זאת, מי שמתרשל ב'התחלה' - יהיה לו קשה מאד להשלים אותה בסופה.

רבינו ה'אביר יעקב' בספר 'פיתוחי חותם' מביא ראיה לזה מהפסוק בפרשה: '**החודש הזה לכם ראש חודשים, ראשון הוא לכם לחודשי השנה.**'

יום ראשון

לדבר לכל ילד בשפה שלו

התורה דיברה כנגד ארבעה בנים: חכם ורשע, תם ושאניו יודע לשאול.

לכל אחד מהם צריך לספר את סיפור יציאת מצרים בשפה שלו, ברמת ההבנה שלו.

הבן **התם** לא יבין את השפה של הבן **החכם**, והבן **הרשע** לא מסוגל להבין את תשובת האב לבן הזה '**שאניו יודע לשאול.**'

אך זה ברור מעל כל ספק, שהתורה רצתה שלכל אחד מהבנים הללו יהיה חלק מסיפור יציאת מצרים, ועל האב מוטלת מצוה זו, ללא קשר למצבו הרוחני או השכלי של הבן.

רבינו ה'אביר יעקב' מוצא לזה רמז בפסוק '**ולמען תספר באזני בנך וכן בנך.**' כי מרומזים בו ארבעת הבנים, '**בנך, 'ובן, 'בנך, ונוסף עליהם גם האות ו' [-במילה 'ובן'] לרמוז על בן רביעי.**

ומזה נוכל ללמוד שכל הבנים, בלי יוצא מן הכלל, כולם רמוזים במצות סיפור יציאת מצרים.

יום שני

'תיקון חצות' - היא הזכות שהצילה

כשגאל הקב"ה את ישראל ממצרים, הם היו בלי זכויות בכלל, הם היו שקועים במ"ט שערי טומאה, ולא היו ראויים לגאולה.

אך הבטחתו של הקב"ה לאבות הקדושים - עמדה להם, והם זכו לצאת ממצרים.

מבאר רבינו ה'אביר יעקב' בספרו 'שערי תשובה':

הקב"ה לא רצה לגאול אותם רק בזכות האבות, וחיפש עבורם איזו **זכות עצמית**

קדן טללי ברכה



חשיבותם של הציצית והתפילין הן גם במה שאמרו חז"ל (שם) שכל המקיים אותן - הרי הוא כאילו קיים את כל התורה כולה.

זה גם מה שנלמד מהפסוק 'והיה לך לאות על ירך ולזכרון בין עיניך, למען תהיה תורת ה' בפיך', כי על ידי מצות תפילין יבוא אדם לקיים את כל התורה כולה.

כלל המצוות, יש שתי מצוות שצריכים להזהר בהן במיוחד, והן הציצית והתפילין, כי מצוות אלו מסוגלות להציל את האדם מהיצר הרע.

כך גם מצינו בדברי חז"ל, שאמרו (מנחות מג:): "כל מי שיש לו ציצית בבגדו, ותפילין בזרועו ומזוזה בפתחו - לא במהרה הוא חוטא".

יום חמישי

כוחו של יהודי - גדול ומחייב

יציאת בני ישראל ממצרים היתה בחוזק יד, בפרהסיא ובפרסום גדול לעיני כל העולם.

שני טעמים יש לדבר: הן כדי לפרסם את כוחו הגדול של הקב"ה, שגואל את בניו בניסים מופלאים, והן כדי לפרסם את כוחם של בני ישראל, שמסוגלים לעורר את רחמיו של אביהם שבשמים.

בזה מבאר רבינו ה'אביר יעקב' את לשון הפסוק בפרשה 'זכור את היום אשר יצאתם ממצרים מבית עבדים, כי בחוזק יד הוציא ה' אתכם מזה'.

ולכאורה יש סתירה בין תחילת הפסוק לסופו: בתחילה נכתב 'אשר יצאתם', כביכול יצאו בכוחות עצמם. ובסוף כתוב 'הוציא ה'', ומשמע שהקב"ה הוציא אותם, ולא יצאו מעצמם. אלא מכאן יש להוכיח את כוחם העצום של בני ישראל, שיציאת מצרים היתה תלויה בכוחם ובמעשיהם הטובים, ואם לא היו ראויים בפני עצמם, לא היתה מועילה להם זכות אבותם לבדה.

ועל זה עורר משה רבינו את ישראל בשעת יציאת מצרים. הוא הראה להם כמה גדול הכח שלהם, וממילא כמה עליהם להיזהר ולהקפיד על מעשיהם.

יום שישי

ציצית ותפילין - נגד היצר

כל יהודי חייב לקיים את מצוות התורה, מפני שהצטווה עליהן, ולא מחמת טעמים אחרים.

ועם זאת, יש גם תועלת גדולה ממעשה המצוות, כי בכל מצוה ומצוה יש כח מיוחד או תיקון מסוים שנעשה על ידה.

רבינו ה'אביר יעקב' בספרו 'גנזי המלך' מדגיש כי מתוך

